

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJA
SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

TRADICINĖS LIAUDIES MUZIKOS ATLIKĖJO RENGIMO STANDARTAS

Profesinio išsilavinimo lygis – penktasis

Vilnius, 2008

Parengta Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos lėšomis,
įgyvendinant projektą Nr. BPD2004-ESF-2.4.0-01-04/0156
„Nacionalinės profesinio rengimo standartų sistemos plėtra“

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo
ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės
apsaugos ir darbo ministro 2007 m. spalio 8 d.
įsakymu Nr. ISAK-1970/A1-279

TRADICINĖS LIAUDIES MUZIKOS ATLIKĖJO RENGIMO STANDARTAS

I. PROFESINIO RENGIMO STANDARTO REKVIZITAI

1. Profesinio išsilavinimo lygis – penktasis.
2. Valstybinis kodas – S521201.
3. Suteikiama kvalifikacija – atlikėjas.
4. Bazinis išsilavinimas – vidurinis.

II. PROFESINIO RENGIMO STANDARTO TURINYS

5. Trumpas profesinės veiklos aprašymas:

5.1. Tradicinės liaudies muzikos atlikėjo rengimo standartas (toliau – Standartas) apibrėžia liaudies muzikos atlikėjo veiklos sritis, profesines kompetencijas, jų ribas, studijų tikslus ir kompetencijų vertinimą.

5.2. Standartas yra pagrindas aukštųjų neuniversitetinių tradicinės liaudies muzikos atlikėjo studijų programai rengti. Studijų programa, parengta pagal Standartą, skirta asmenims, turintiems vidurinį ir muzikinį išsilavinimą.

5.3. Asmuo, baigęs Standarto reglamentuojamą tradicinės liaudies muzikos atlikėjo studijų programą, įgyja profesinių kompetencijų šiose veiklos srityse: tradicinis dainavimas ir muzikavimas solo ir ansamblyje; tradicinės liaudies muzikos populiarinimas; kūrybiškas tradicinės liaudies muzikos interpretavimas.

5.4. Tradicinės liaudies muzikos atlikėjas gebės atlikti įvairių tradicinę liaudies muziką, ją populiarins Lietuvoje ir užsienyje koncertuodamas solo ar atlikdamas ją įvairių sudėčių folkloro ansambliuose, profesionalaus bei mėgėjų meno kolektyvuose. Atlikėjas gebės kūrybiškai taikyti tradicinę liaudies muziką išsaugodamas etninės kultūros vertybes globalizuojamame pasaulyje. Prie studijų programų parengtose specializacijose įgijęs vadybinių, pedagoginių žinių ir įgūdžių, tradicinės liaudies muzikos atlikėjas gebės vadovauti kolektyvui, rengti etninės kultūros projektus ir juos įgyvendinti.

5.5. Sėkmingą tradicinės liaudies muzikos atlikėjo veiklą lems profesinės žinios ir įgūdžiai, balso ir instrumento valdymas, lietuvių liaudies muzikinio palikimo tyrinėjimas, informacijos rinkimas, šifravimas, sisteminimas, gebėjimas interpretuoti, bendravimas gimtąja ir užsienio kalbomis, kompiuterinis raštingumas, verslumas ir tradicinės liaudies muzikos atlikėjui būtinos savybės: muzikinė klausa ir atmintis, artistiškumas, kūrybiškumas, raiški kalba, pasitikėjimas savimi, iniciatyvumas, komunikabilumas, gebėjimas prisitaikyti, konstruktyviai vertinti situaciją ir spręsti problemas.

6. Tradicinės liaudies muzikos atlikėjo tikslas – atlikti ir kūrybiškai interpretuoti tradicinę liaudies muziką, ją populiarinti.

7. Tradicinės liaudies muzikos atlikėjo veiklos sritys, kompetencijos pateikiamos Standarto 1 priede.

8. Tradicinės liaudies muzikos atlikėjo kompetencijų ribos, studijų tikslai, kompetencijų vertinimas pateikiami Standarto 2 priede.

9. Sėkmingam tradicinės liaudies muzikos atlikėjo darbui reikalingi šie bendrieji gebėjimai:

- 9.1. puikus lietuvių kalbos mokėjimas;
- 9.2. užsienio kalbos mokėjimas;
- 9.3. gebėjimas bendrauti;
- 9.4. kūrybiškumas;
- 9.5. verslumas;
- 9.6. gebėjimas naudotis informacinėmis technologijomis.

10. Baigiamasis kvalifikacijos vertinimas:

10.1. Tradicinės liaudies muzikos atlikėjo kvalifikacija suteikiama studentui, baigusiam visą studijų programą, įgijusiam Standarte apibrėžtas kompetencijas ir gavusiam teigiamą baigiamąjį kvalifikacijos įvertinimą.

10.2. Vadovaujantis Standarte įvardytais kompetencijų vertinimo kriterijais tikrinamos ir įvertinamos:

- 10.2.1. studijų procese – visos Standarte apibrėžtos kompetencijos;
- 10.2.2. baigiamojo kvalifikacijos vertinimo metu – pasirinktos kompetencijos.

10.3. Baigiamojo kvalifikacijos vertinimo organizavimą ir vykdymą, dokumentų išdavimą reglamentuoja Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija.

Tradicinės liaudies muzikos atlikėjo rengimo
standarto
1 priedas

TRADICINĖS LIAUDIES MUZIKOS ATLIKĖJO VEIKLOS SRITYS IR KOMPETENCIJOS

Veiklos sritys	Kompetencijos
1. Tradicinis dainavimas ir muzikavimas solo ir ansamblyje	1.1. Atlikti dainuojamąjį folklorą solo ir ansamblyje 1.2. Atlikti instrumentinį folklorą solo ir ansamblyje 1.3. Užrašyti ir analizuoti tradicinės liaudies muzikos kūrinius 1.4. Aranžuoti tradicinės liaudies muzikos kūrinius įvairioms atlikėjų sudėtims
2. Tradicinės liaudies muzikos populiarinimas	2.1. Pristatyti liaudies kultūrą muzikinėje veikloje 2.2. Atlikti įvairaus pobūdžio muzikinio folkloro programas 2.3. Dalyvauti komandinėje veikloje
3. Kūrybiškas tradicinės liaudies muzikos interpretavimas	3.1. Interpretuoti muzikinį folklorą taikant įvairią stilistiką 3.2. Tobulinti profesinę atsakomybę ir kompetenciją

Tradicinės liaudies muzikos atlikėjo rengimo standarto
2 priedas

TRADICINĖS LIAUDIES MUZIKOS ATLIKĖJO KOMPETENCIJŲ RIBOS, STUDIJŲ TIKSLAI IR KOMPETENCIJŲ VERTINIMAS

Veiklos sritys	Kompetencijų apibūdinimas		Studijų tikslai	Kompetencijų vertinimas
	kompetencijos	kompetencijų ribos		
1. Tradicinis dainavimas ir muzikavimas solo ir ansamblyje	1.1. Atlikti dainuojamąjį folklorą solo ir ansamblyje	Etnografinių regionų muzikiniai dialektai (aukštaičių, dzūkų, suvalkiečių, žemaičių, Mažosios Lietuvos ir Klaipėdos krašto). Dainuojamojo folkloro žanrai (kalendorinių švenčių, darbo, vestuvinės, šeimos, jaunimo – meilės, karinės–istorinės, vaikų vėlesnės kilmės ir kt. dainos).	1.1.1. Išmanyti solinio dainavimo ypatumus, jų regioninę specifiką ir atlikti kūrinis	Viešai atlikti dainuojamojo folkloro kūriniai solo ir ansamblyje. Atrinkti ir apibūdinti dainuojamojo folkloro kūriniai.
			1.1.2. Išmanyti regioninius ansamblinio dainavimo ypatumus, atlikti kūrinis vedančiuoju ir pritariančiuoju balsais	
1.1.3. Atrinkti ir kaupti dainuojamojo folkloro repertuarą				
1.2. Atlikti instrumentinį folklorą solo ir ansamblyje	1.2. Atlikti instrumentinį folklorą solo ir ansamblyje	Tradicionių liaudies instrumentų pažinimas, grojimas jais (smuikas, kanklės, cimbolai, skudučiai, ragai, daudytės, lamzdeliai, birbynės, dūdmaitis, armonikos tipo instrumentai ir kt.). Solinio ir ansamblinio tradicinio instrumentinio muzikavimo stiliatika,	1.2.1. Groti keliais tradiciniais instrumentais	Viešai atlikti instrumentinio folkloro kūriniai solo ir ansamblyje. Atrinkti ir apibūdinti instrumentinio folkloro kūriniai.
			1.2.2. Išmanyti įvairių tradicinių kapelių sudėtis, jų regioninius ypatumus, muzikavimo stiliatiką	
			1.2.3. Atrinkti ir kaupti instrumentinio folkloro repertuarą	

	<p>1.3. Užrašyti ir analizuoti tradicinės liaudies muzikos kūrinius</p>	<p>regioniniai ypatumai. Instrumentinio folkloro rūšys ir žanrai (senosios funkcinės paskirties melodijos, instrumentinės sutartinės, instrumentiniai pritarimai dainoms, tradiciniai šokiai, polkos, valsai, maršai, fokstrotai ir kt.).</p> <p>Muzikos užrašymas: vienbalsių, daugiabalsių kūrinių šifravimas, kompiuterinių programų naudojimas.</p> <p>Muzikinės kalbos sintaksė ir struktūra. Tradicinės liaudies muzikos analizavimas (formų, dermių, atraminių tonų, ritminių, intonacinių motyvų nustatymas ir kt.).</p>	<p>1.3.1. Užrašyti (transkribuoti) tradicinės muzikos kūrinius ir jų interpretacijas</p> <p>1.3.2. Nustatyti ir analizuoti muzikos kalbos sintaksę ir struktūrą</p>	<p>Įvairiais būdais užrašyti tradicinės liaudies muzikos kūrinius. Užrašytos tradicinės liaudies muzikos analizė.</p>
<p>1.4. Aranžuoti tradicinės liaudies muzikos kūrinius įvairioms atlikėjų sudėtims</p>	<p>Lietuvos regionams būdingos dermės, intonacijos ir ritmika. Įvairių Lietuvos etnografinių regionų stilistiniai bruožai ir žanrinė specifika.</p>	<p>1.4.1. Aranžuoti dainuojamojo folkloro kūrinius</p> <p>1.4.2. Aranžuoti instrumentinio folkloro kūrinius</p>	<p>Pasirinktų dainuojamojo ir instrumentinio folkloro kūrinių stilistinių bruožų ir žanrinės specifikos analizė. Pasirinktų dainuojamojo ir instrumentinio folkloro kūrinių</p>	

2. Tradicinės liaudies muzikos populiarinimas	2.1. Pristatyti liaudies kultūrą muzikinėje veikloje	Materialus ir nematerialus etninės kultūros paveldas. Etnomuzikinės ir edukacinės teminės programos. Įvairios apimties kultūriniai ir edukaciniai projektai. Renginiai įvairioms amžiaus grupėms, Lietuvos gyventojams ir užsieniečiams.	2.1.1. Išmanyti įvairių etninės kultūros paveldą 2.1.2. Atrinkti ir populiarinti tradicinius papročius muzikinėse teminėse programose (kalendorinių, šeimos švenčių, darbo ir kt.) 2.1.3. Atrinkti ir naudoti pasakojamosios, smulkiosios tautosakos pavyzdžius muzikinėje veikloje 2.1.4. Naudoti žinias apie tautodailę, tradicinius amatus kultūrinėje veikloje; komplektuoti įvairių regionų tautinį kostiumą	aranžuotė įvairioms atlikėjų sudėtims. Parinkti ir populiarinami liaudies kultūros pavyzdžiai. Dalyvavimas edukacinio pobūdžio teminėse programose, projektuose.
2.2. Atlikti įvairaus pobūdžio muzikinio folkloro programas	2.2. Atlikti įvairaus pobūdžio muzikinio folkloro programas	Įvairaus pobūdžio muzikinio folkloro programos (kalendorinių, šeimos švenčių, etnografinių regionų ir kt.). Folkloro programos įvairioms amžiaus grupėms, Lietuvos gyventojams ir užsieniečiams.	2.2.1. Atlikti kalendorinių, šeimos švenčių ir kitaip temiškai susietą folklorą 2.2.2. Atlikti įvairių Lietuvos etnografinių regionų folklorą 2.2.3. Atlikti įvairioms amžiaus grupėms skirtą folklorą 2.2.4. Sudaryti ir rengti muzikinio folkloro programas	Koncertinių, edukacinių muzikinio folkloro programų parengimas ir atlikimas
2.3. Dalyvauti komandinėje veikloje	2.3. Dalyvauti komandinėje veikloje	Bendravimo principai, etikos bei etiketo normos. Komandinės veiklos principai. Bendradarbiavimas su kultūros ir turizmo institucijų darbuotojais,	2.3.1. Išmanyti pagrindinius bendravimo ir komandinės veiklos principus, etikos bei etiketo normas 2.3.2. Išmanyti kultūros ir turizmo institucijų struktūrą ir veiklą 2.3.3. Nustatyti rinkos poreikius, muzikinio folkloro populiarinimo	Etnokultūrinės veiklos poreikių, krypčių ir formų nustatymas. Tinkamiausių bendradarbiavimo partnerių

3. Kūrybiškas tradicinės liaudies muzikos interpretavimas	3.1. Interpretuoti muzikinį folklorą taikant įvairią stilistiką	užsienio partneriais.	galimybės ir būdus	apibūdinimas ir parinkimas. Komandinės veiklos vertinimas.
	3.1. Interpretuoti muzikinį folklorą taikant įvairią stilistiką	Tradicinės muzikos tęstinumo galimybės ir modernizavimas (postfolkloro stiliaus interpretacijos). Įvairios muzikinės stilistikos taikymas (stilizuoti liaudies muzika, liaudiška muzika ir kt.). Folkloro ir įvairių muzikos stilių bei žanrų jungimo galimybės (rokas, džiazas, pasaulio muzika, kantri, disko, techno ir kt.).	3.1.1. Interpretuoti liaudies muziką, išlaikant tradicinės stilistikos tęstinumą 3.1.2. Taikyti įvairias muzikines stilistikas 3.1.3. Jungti tradicinę liaudies muziką su kitais muzikos stiliais ir žanrais	Stilistinė kūrinų analizė. Viešas kūrinų atlikimas ir pristatymas.
	3.2. Tobulinti profesinę atsakomybę ir kompetenciją	Profesinių gebėjimų ir įgūdžių vertinimas. Mokslo ir meno naujovių pažinimas. Etninės kultūros paveldo, gyvosios tradicijos būklės, kitimo tendencijų, formų vertinimas Lietuvoje ir užsienio šalyse.	3.2.1. Vertinti atlikėjo profesinę atsakomybę ir kompetenciją 3.2.2. Domėtis mokslo ir meno naujovėmis 3.2.3. Kūrybiškai taikyti etninės kultūros paveldą prie nūdienos poreikių ir pokyčių	Savarankiškai atliktos užduotys ir jų grynimas. Kultūrinės partnerystės projekto organizavimas, vykdymas ir vertinimas.